

Vergaderjaar 1991-1992

22 522

Wijziging van de Woningwet

B

ADVIES RAAD VAN STATE

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 21 november 1991

Bij Kabinetsmissive van 18 april 1991, nr. 91.003517, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt een voorstel van wet met memorie van toelichting, houdende wijziging van de Woningwet.

1. Uit de toelichting op de voorgestelde wijziging van artikel 88 van de Woningwet (Stb. 1991, 439) leidt de Raad van State af dat (anders dan onder het vigerende Besluit geldelijke steun volkshuisvesting (Stb. 1976, 472)) in de toekomst onder omstandigheden aanvaard zal worden dat gemeenten een risicovergoeding in rekening brengen bij het verstrekken van een lening aan of het garanderen van rente en aflossing ten behoeve van een toegelaten instelling.

Evenwel is naar het oordeel van de Raad niet boven iedere twijfel verheven dat artikel 278 van de gemeentewet (Stb. 1931, 89) in alle gevallen de bevoegdheid geeft deze vergoedingen in rekening te brengen.

NADER RAPPORT

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 13 februari 1992

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 18 april 1991, nr. 91003517, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State zijn advies betreffende het voorstel van Wet tot wijziging van de Woningwet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 21 november 1991, nr. Wo8.91.0192, bied ik U hierbij aan.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal nadat met zijn opmerkingen rekening zal zijn gehouden.

1. Overeenkomstig het advies van de Raad heb ik in de memorie van toelichting uiteengezet welke de wettelijke basis is voor het door een gemeente in rekening kunnen brengen van een risicovergoeding bij het verstrekken van een lening of het garanderen van een lening aan een toegelaten instelling. Die wettelijke basis wordt gevormd door de artikelen 81, derde lid, en 82, derde lid, van de Woningwet, waarin is bepaald dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur voorschriften (kunnen) worden gegeven omtrent het verlenen van geldelijke steun.

Blijkens de artikelen 74, vierde lid, onderdeel b, en 77, vierde lid, onderdeel b, van de Woningwet, zijn

Waar het hier op aankomt, is of sprake is van een door de gemeente verrichte dienst; zonder nader inzicht in de achtergronden van de vergoeding is die vraag niet te beantwoorden.

Dat in het verleden artikel 73 van de Woningwet 1962 door de Kroon als argument is gebezigd om dergelijke vergoedingen af te wijzen, impliceert weliswaar dat zij onder artikel 278 van de gemeentewet vallen, doch genoegzame zekerheid biedt een dergelijke impliciete conclusie niet. Derhalve dient alsnog te worden overwogen of voor het in rekening brengen van risicovergoedingen bij het verstrekken of garanderen van leningen een wettelijke basis bestaat; zo nodig moet die worden geschapen.

Aangezien het hier gaat om uitvoering van artikel 74, laatste lid, van de Woningwet, kan de algemene bevoegdheid van gemeenten om overeenkomsten aan te gaan hier geen baat brengen. Indien het voorgaande niet tot wijziging van het wetsvoorstel leidt, ware tenminste in de toelichting uiteen te zetten welke de juridische basis voor deze risicovergoedingen is.

2. In de toelichting op artikel I, onderdeel B, wordt gesteld dat provincies blijkens het voorstel, rechtstreeks financiële steun zullen kunnen verlenen aan de ontvangers van de steun, dus zonder tussenkomst van de gemeente. Echter, in het wetsvoorstel wordt geen wijziging gebracht in afdeling 4 (artikelen 74 tot en met 80) van de nieuwe Woningwet; deze afdeling maakt rechtstreekse steunverlening alleen mogelijk voor gemeenten. Deze tegenstrijdigheid ware op te heffen.

het verstrekken van leningen en het garanderen van rente en aflossing van leningen vormen van geldelijke steunverlening. In het op onder meer de artikelen 81, derde lid, en 82, derde lid, gebaseerde Besluit woninggebonden subsidies (Stb. 1991, 440) zal dan ook worden voorzien in de mogelijkheid dat gemeenten onder de in de memorie van toelichting van het onderhavige wetsvoorstel beschreven voorwaarden een risicovergoeding in rekening kunnen brengen aan een toegelaten instelling wanneer een gemeente ten behoeve van een dergelijke instelling zich garant stelt voor de betaling van rente en aflossing van een aan zo'n instelling verstrekte lening. Gelet hierop is artikel 278 van de gemeentewet (Stb. 1931, 89), waarnaar de Raad verwijst, niet bepalend voor de beantwoording van de vraag of een gemeente wel bevoegd is tot het in rekening brengen van een risicovergoeding. Aangezien de jurisprudentie er naar tendeert dat de risicovergoeding moet worden aangemerkt als een vorm van leges, waardoor op grond van artikel 88 van de Woningwet een toegelaten instelling niet verplicht is die vergoeding te betalen, is in het onderhavige wetsvoorstel voorgesteld aan dat artikel een tweede lid te voegen. Op grond van dat lid kan bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald dat een dergelijke vergoeding is uitgesloten van de vrijdom van leges.

2. Aan de opmerking van de Raad om de artikelen 74 tot en met 80 zodanig aan te passen dat rechtstreeks geldelijke steunverlening door de provincies aan de ontvangers van die steun kan plaatshebben, dus zonder tussenkomst van de gemeente, ben ik tegemoetgekomen. De rechtstreekse steunverlening door provincies zal echter alleen betrekking hebben op anderen dan toegelaten instellingen als bedoeld in de artikelen 70 en 72 van de Woningwet. Daarom heb ik voorgesteld alleen die artikelen aan te passen die betrekking hebben op de verlening van geldelijke steun door de provincies aan anderen dan toegelaten instellingen. Toekenning van geldelijke steun door een provincie ten behoeve van een toegelaten instelling zal alleen door tussenkomst van een gemeente kunnen geschieden. Gelet hierop heb

ik het wetsvoorstel aangevuld met een wijziging van de artikelen 77, 78 en 80. Voorts heb ik in verband hiermee de toelichting op artikel I, onderdeel B, aangescherpt.

3. In paragraaf 3 (Medewerking provincies) van de toelichting wordt een aantal malen gerefereerd aan een gemeenschappelijke verklaring die door het Rijk en de provincies is opgesteld. In deze verklaring wordt uitgewerkt op welke wijze Rijk en provincies het voornemen hebben, hun bevoegdheden onder de nieuwe regeling uit te oefenen.

Gezien het grote belang van de verklaring ware de tekst naar de mening van het college op te nemen in een bijlage bij de toelichting.

4. Voor enkele redactionele kanttekeningen moge het college verwijzen naar de bij het advies behorende bijlage.

3. Aan de opmerking van de Raad om de gemeenschappelijke verklaring die door het Rijk en de provincies is opgesteld en waarin is uitgewerkt op welke wijze Rijk en provincies het voornemen hebben hun bevoegdheden onder de nieuwe regeling uit te oefenen, als bijlage bij de memorie van toelichting te voegen, heb ik gevolg gegeven.

4. De door de Raad gemaakte redactionele kanttekeningen heb ik in het wetsvoorstel en de daarbij behorende memorie van toelichting verwerkt.

Van de gelegenheid heb ik gebruik gemaakt om te regelen dat de verdeling van de programma's voor te bouwen woningen en het treffen van voorzieningen aan woningen ook kan plaatsvinden over samenwerkingsverbanden van gemeenten. Daarmee kan bij de verdeling van die programma's al rekening worden gehouden met dergelijke samenwerkingsverbanden en hoeft niet te worden verdeeld over gemeenten die deel uitmaken van een dergelijk samenwerkingsverband.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

Ik moge U verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Vice-President van de Raad van State,
W. Scholten

De Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
E. Heerma

Lijst van redactionele kanttekeningen, behorende bij het advies nr. W08.91.0192 van de Raad van State van 21 november 1991

– Bij de voorgestelde wijziging van artikel 81 van de nieuwe Woningwet wordt in artikel I, onderdeel B, onder 3, van het wetsvoorstel het vierde lid van artikel 81 vernummerd.

Vervolgens wordt in artikel I, onderdeel B, onder 4, dit vernummerde artikellid vervangen door een nieuw lid, waar tenslotte nog twee nieuwe leden aan worden toegevoegd. Te bepalen ware dat artikel 81, vierde lid, wordt vervangen door vier nieuwe leden.

– In de toelichting op artikel I, onderdeel A, tweede volzin, («Het voorstel ... te verdelen.») ware «artikel 64» te wijzigen in: artikel 67.

– In de toelichting op artikel I, onderdeel B, vierde alinea, ware «Het voorgestelde vierde lid» te wijzigen in: Het voorgestelde vijfde lid.

In deze zelfde alinea ware de vijfde volzin («Die medewerking ... door particulieren.») te herschrijven.